

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

Tisztelt Olvasóink!

Az év utolsó hónapjában összegző közgyűlésekről, elismerésekről és még mindig számos konferenciáról számolhatunk be. A hozzánk eljutott kutatási összesítések és a publikációk száma is jelentős.

Érkeznek a jövő évi pályázati felhívások és rendezvények hírei.

Köszönöm egész évi figyelmüket, érdeklődésüket, biztató visszajelzéseiket, melyekre a továbbiakban is számítunk.

Mindnyájuknak áldott karácsonyi ünnepeket, sikeres, boldog új esztendőt kívánok.

Kocsis Károly elnök

2. oldal

ELISMERÉSEK, DÍJAK

Gábor Dénes-díjban részesült **Magyari-Köpe Blanka** mérnök–

fizikus, a Stanford Egyetem kutatómérnöke és **Kolozsvári Zoltán** gépészmérnök, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem társult professzora, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

A **Tudomány Erdélyi Mestere Díjat** kapta **Kolombán József** matematikus, a Babeş–

Bolyai Tudományegyetem volt professzora, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

Fiatal Kutatói Díjat kapott **Sándor Bulcsú** fizikus, a Babeş–Bolyai

Tudományegyetem adjunktusa és **T. Szabó Csaba** ókortörténész, a nagyszebeni Lucian Blaga Egyetem tanársegédje, az MTA köztestületének külső tagjai.

[Bővebben:](#)

Fiatal kutatók a szlovákiai magyar tudományosságért díjat kapott **Radvánszky János**

biológus, a Szlovák Tudományos

Akadémia kutatója, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület **gróf Mikó Imre-emléklapját** kapták:

Barnabás Beáta

biológus professzor, akadémikus, az MTA főtitkárhelyettese;

Lupescu Makó Mária-Magdolna történész, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem tanszékvezető docense;

Bartha Katalin Ágnes

színház- és irodalomtörténész, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Szabédi Emlékházának kutatója;

Máté Márton gépészmérnök, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem docense;

Szatmári Szabolcs neurológus professzor, a Marosvásárhelyi Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Műszaki

Egyetem klinikaigazgatója.

3. oldal

Az erdélyi kitüntetettek az MTA köztestületének külső tagjai.

[Bővebben:](#)

**Jenei Dezső-
emléklapot** kapott
Kolozsváry Zoltán
anyagtudós,

vezérigazgató, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem társult oktatója, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Kájoni János-díjat kapott
Balázs Lajos néprajzkutató,
a Sapientia Erdélyi Magyar
Tudományegyetem társult

egyetemi docense, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

**A Moholy Alapítvány
Nagydíját** kapta **Barabási
Albert-László** hálózatkutató
fizikus professzor,

a Northeastern University Center for Complex Network Research vezetője, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

Katedra-díjat kapott
Simon Attila történész,
a somorjai Fórum
Kisebbségkutató Intézet

igazgatója, a Selye János Egyetem tanszékvezető docense, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Turczel Lajos-díjat
kapott **Liszka József**
néprajzkutató, a Fórum
Kisebbségkutató Intézet

komáromi Etnológiai Központjának igazgatója, a Selye János Egyetem rektorhelyettese, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának tagja.

[Bővebben:](#)

KUTATÁSOK

Nőtörténelmi
interdiszciplináris
kutatásokról
számoltak be

Kolozsváron.

[Bővebben:](#)

Kutatásokat
ismertettek
Kolozsváron
a **nyelvészet-**,

az irodalom-, a néprajz-, a színház- és a zenetudomány köréből.

[Bővebben:](#)

Az **Erdélyi céhes adattárról**
tartottak beszámolót és
műhelyvitát Kolozsváron.

[Bővebben:](#)

Bemutatták
a **kárpátaljai
magyar
szórvány**

körében végzett kutatás első eredményeit.

[Bővebben:](#)

A **szlovákiai magyarság nemzeti önbesorolásáról** végzett kutatás eredményeiről olvashatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

Bronzkori tárgyakat találtak Nyárádszereda határában.

[Bővebben:](#)

SZERVEZETI HÍREK

Megtartotta évi rendes **közgyűlését a Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács**, amelyen részt vett Kocsis Károly geográfus, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának elnöke és Morvai Tünde politológus, az MTA Határon Túli Magyarok Titkárságának vezetője.

[Bővebben:](#)

Megtartotta évi rendes **közgyűlését a Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács**, amelyen részt vett Kocsis Károly geográfus, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának elnöke és Morvai Tünde politológus, az MTA Határon Túli Magyarok Titkárságának vezetője.

[Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK

Kolozsváron jelent meg **Molnár Gusztáv Alternatívák könyve IV.** – Erdélyi alternatíva című kötete.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Tóth Pál Péter Szórványban** című kötete.

[Bővebben:](#)

Megjelent az **Unequal Accommodation of Minority Rights, Hungarians in Transylvania** című kötet.

Szerkesztette: **Kiss Tamás** (külső köztestületi tag), **Székely István Gergő**, **Toró Tibor** (külső köztestületi tag), **Bárdi Nándor** és **Horváth István**.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Sapientia Iuris** című tanulmánykötet. Szerkesztette **Veress Emőd**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Az Archaeopress Kiadónál jelent meg **Szabó Csaba Sanctuaries in Roman Dacia**. Materiality and Religious Experience című kötete. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

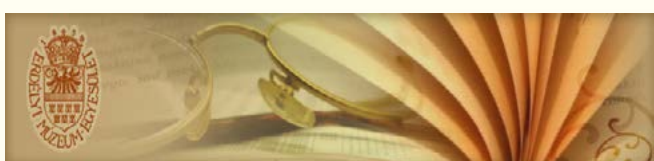

5. oldal

Marosvásárhelyen jelent meg **Magyar Sára Takázás** című kötete. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelentek az Erdélyi Múzeum-Egyesület Kiadójának új kötetei:

Zsolt Zsoldos: Hatalmi törekvések és politikai platformok Szatmárban az 1905–1906-os kormányzati krízis idején.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Jancsó Árpád Temesvár kilencedik vasútvonala**. A Temesvár–Szentandrás–Varjas helyi érdekű

vasút története című kötete. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Előadások A Magyar Tudomány Napján az Erdélyi Múzeum-Egyesület I. Szakosztályában. Szerkesztette

Egyed Emese és Fejér Tamás, az MTA köztestületének külső tagjai.

[Bővebben:](#)

Dienes Sándor: Munkaorvostan tüneti és kórtani útmutatóval. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Hét évtized emlékezete. 70 éves a marosvásárhelyi magyar nyelvű gyógyszerészképzés. Szerkesztette: **Gyéresi Árpád**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Nyitrán jelent meg Susan Gal A nyelv politikája. Nyelvi antropológiai tanulmányok című kötete. A szerző az MTA

köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Multiculturalism and Diversity in the 21st Century**. Book of Abstracts.

International Academic

Conference, Berehove, March 27-28, 2018 című kiadvány. Szerkesztette **Nagy-Kolozsvári Enikő** és **Kovács Szilvia**.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Magyar Tudomány Napja a Délvidéken – 2017**. Migráció, környezetvédelem – társadalom és természet című

konferenciakötet.

[Bővebben:](#)

6. oldal

Megjelent **Silling István–Silling Léda Nyugat-bácskai Szűzanya-émlékek** című kötete. A szerzők az MTA köztestületének

külső tagjai.

[Bővebben:](#)

Megjelent az első szlovén felsőoktatási tankönyv a magyar nyelv tanulásához **Učbenik madžarščine za Slovence 1** címmel. Szerzői **Schwetter Éva, Sušnik Miha** és **Božič Blaž**.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Bognár András, Horváth M. László** és **Vladimír Geiger A magyarok és németek vesztesége Horvátországban és Bácskában 1944/45-ben és a háború után** / Stradanje Mađara i Nijemaca u Hrvatskoj i Bačkoj 1944./45. i u poraću című kétnyelvű kötete.

[Bővebben:](#)

Megjelent és elolvasható a világhálón a **Magyar Tudomány** folyóirat **decemberi** száma, amely a jövő évi ajánlásokat tartalmazza az akadémiai tagságra.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Historia Scientiarum** 2018/16. száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent a kolozsvári **Korunk decemberi** tematikus száma **Impériumváltás Erdélyben (1918-1920)** címmel.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Firka** (az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság folyóirata) **2018-2019/2.** száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent az **Acta Materialia Transylvanica**. Anyagtudományi Közlemények első évfolyamának első száma. Főszerkesztő: **Bitay Enikő**, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)**Stratégiai Füzetek****Agrárinnovációs****folyamat a székelyföldi térségben**

címmel jelent meg **Biró A. Zoltán** tanulmánya. A szerző az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának tagja.

[Bővebben:](#)

A november elején Nagyváradon megtartott, **Az irodalom és a kultúra éltető közege: a lokális és a regionális** című

konferenciáról olvashatnak összefoglalót a világhálón.

[Bővebben:](#)

7. oldal

Összefoglalót olvashatnak a világhálón a **Magyar Tudomány Napja**

Erdélyben 17. fórumáról.

[Bővebben:](#)

Összefoglalót olvashatnak

a világhálón a **Magyar Tudomány Napja a Délvidéken – 2018.** Éghajlatváltozás és biztonság címmel megrendezett konferenciáról.

[Bővebben:](#)

A jogi szaknyelvi

egységesítésért felelős romániai munkabizottságnak – melyet a Sapiientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Jogtudományi Intézete alapított – az **első közleményét** olvashatják el a világhálón.

[Bővebben:](#)

Száz esztendő lélekvilága címmel olvashatnak **interjút** a világhálón a (cseh)szlovákiai magyar

kisebbségről **Bordás Sándor** etnopszichológussal, a Selye János Egyetem oktatójával, a Kodolányi János Főiskola docensével, az MTA köztestületének külső tagjával.

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

Külhoni magyar kutatók részvételével rendeztek

konferenciát Budapesten november közepén **Nyelvi tájképek** (Linguistic Landscapes) címmel.

[Bővebben:](#)

A kárpátaljai szórványról rendeztek konferenciát Budapesten november közepén.

[Bővebben:](#)

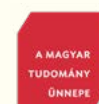

universität wien

József Attila és a századelő bécsi

szellemi élete címmel rendeztek konferenciát Bécsben november 15-17. között.

[Bővebben:](#)

November 16-án

Határtalan tudomány a Bánságban címmel rendeztek konferenciát Temesváron. A rendezvényen előadást tartott Néda Zoltán elméleti fizikus, az MTA külső tagja, az MTA Kolozsvári Területi Bizottságának elnöke.

[Bővebben:](#)

November 16-án tudós esten tartottak előadást Oslóban **König Márton**

idegsebész, a University of Oslo és **Blix**

8. oldal

Katalin geológus, a The Arctic University of Norway kutatói **Koponyaalapi kihívások a modern idegsebészetben, illetve Műholdas technológiák az Északi-sarkvidék megfigyelésében** címmel. [Bővebben:](#)

November 17-én Wrocławban tartott előadást **Vataščin Péter** etnológus,

a Fórum Kisebbségkutató Intézet komáromi Etnológiai Központjának munkatársa **Nyugtalan terepeken: egy kutató oda-vissza tartó navigációja etnikai határokon át a terepmunka során** címmel. [Bővebben:](#)

November 17-én a felvidéki Ipolyságon tartott előadást **Bagdy**

Emőke pszichológus, a Károli Gáspár Református Egyetem professor emeritája **Boldogság, egészség, lelkierő, megküzdés** címmel. [Bővebben:](#)

November 16-án **A bio-etika aktuális kérdései** címmel

rendeztek tudományos előadásorozatot Beregszászban. [Bővebben:](#)

November 21-én a Korunk Akadémia Összeomlás és impériumváltás Erdélyben sorozatában **A Székely**

Hadosztály küzdelmei Erdélyért címmel tartott előadást Kolozsváron **Gottfried Barna** történész, a Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei levéltárának főlevéltárosa. [Bővebben:](#)

FELVIDÉKI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

November 22-23. között rendezték meg a komáromi Selye János Egyetemen a **XIII. Felvidéki Tudományos Diákköri Konferenciát**. [Bővebben:](#)

November 22–23-án rendezték meg Nagyváradon az **Ébredés, szociális és spirituális reform Közép-Kelet-Európában** című nemzetközi egyháztörténelmi konferenciát. [Bővebben:](#)

November 22-23-án rendezte meg Eszéken a Glotta Nyelvi Intézet társszervezőkkel együtt a **Kommunikáció és nyelv 2. – Látható és hallható kisebbségek** című tudományos konferenciát. [Bővebben:](#)

9. oldal

November
23-24-én

rendezték meg Kolozsváron *A Magyar Tudomány Napja Erdélyben* hagyományos fórumot. A rendezvény keretében előadást tartott **Kocsis Károly** geográfus, az MTA CsFK Földrajztudományi Intézetének igazgatója, akadémikus *Az Európát érintő nemzetközi migráció földrajzi vonatkozásai a 20. század derekától napjainkig* címmel. [Bővebben:](#)

Az erdélyiség üzenetei magyar zeneszerzők műveiben címmel rendeztek zenetudományi konferenciát Nagyváradon november 23-24. között

a 85 éves Angi István zeneesztéta tiszteletére. [Bővebben:](#)

November 23-25. között rendezték meg Újvidéken a *17. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferenciát*.

[Bővebben:](#)

A fórumhoz kapcsolódó *szaktudományos konferenciákat* rendeztek november 24-én az Erdélyi

Múzeum-Egyesület szakosztályai.

[Bővebben:](#)

Emlékkonferenciát rendeztek Kolozsváron november 24-án *Eged Péter* filozófus tiszteletére *A butaság* címmel.

[Bővebben:](#)

November 28-án rendezték meg a szlovákiai Komáromban a **Revízió, felszabadulás vagy megszállás?** Az első bécsi döntés története és emlékezete című tudományos konferenciát.

[Bővebben:](#)

Az *Értékek akadémiaja* sorozatban *Paradigma-*

váltások a vegyiparban címmel tartott előadást Kolozsváron november 28-án *Nagy K. Zoltán* vegyészmérnök, a Purdue University és a Loughborough University professzora.

[Bővebben:](#)

November 28-án Kolozsváron tartott előadást **Görög Mihály** közgazdász, a Pannon Egyetem professzora *Kutatási stratégiák a vezetés-tudományban* – Deduktív vs. induktív kutatás címmel.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

10. oldal

Bevezetés az ugariti kultúrába címmel rendeztek nemzetközi tudományos konferenciát Komáromban november 29-én.

[Bővebben:](#)

Nyelv, identitás, oktatás címmel rendeztek konferenciát Pozsonyban

november 30-án.

[Bővebben:](#)

November 30-án
Dunaszerdahelyen

rendezték meg a XXVII. **Katedra Napot.**

[Bővebben:](#)

A Kárpát-medence etnikai–nyelvi arculata címmel tartott előadást

Bécsben november 29-én **Kocsis Károly** geográfus akadémikus, az MTA Magyar Tudományosság külföldön Elnöki Bizottságának elnöke.

[Bővebben:](#)

Erzsébet királyné titkai – felelőtlenség vagy modernitás?

címmel tartott előadást a felvidéki Királyhalmecen **Csorba László** történész, az Eötvös Loránd Tudományegyetem professzora.

[Bővebben:](#)

November 30-án a Bostoni Tudósklubban tartott előadást **Porkoláb Miklós** fizikusprofesszor,

a Massachusetts Institute of Technology Plasma Science and Fusion Center korábbi vezetője, az MTA külső tagja **Új fejlemények a mágnesesen összetartott fúziós plazmakutatásban** címmel.

[Bővebben:](#)

A Korunk Akadémia Összeomlás és impériumváltás Erdélyben (1918–1920) sorozatának záró előadását tartotta Kolozsváron

december 4-én **Romsics Ignác** történész, az Eszterházy Károly Egyetem professzora, akadémikus, **Románia nyugati határainak kijelölése a párizsi békekonferencián** címmel.

[Bővebben:](#)

Régió és társadalom

címmel rendeztek konferenciát Csíkszeredában a Magyar Tudomány Ünnepe részeként november 30-án.

[Bővebben:](#)

A Közel-Kelet a nemzetközi kapcsolatokban címmel tartott

11. oldal

előadássorozatot Kolozsváron december 4-7. között N. Rózsa Erzsébet Közel-Kelet-szakértő, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem professzora.

[Bővebben:](#)

December 5-én rendezték meg Berlinben a **Német-Magyar Dermatológiai Társaság szimpóziumát.**

[Bővebben:](#)

Tiza („Élet és halál van nálad”) – Kolozsvár női történelmi irodalmából

címmel tartott előadást december 6-án Budapesten, az MTA Domus 'Collegium Hungaricum' -ában **Egyed Emese** irodalom- és színháztörténész, a kolozsvári Babeş-Bolyai Egyetem professzora, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

December 6-án Bécsben tartott előadást **Monok István** művelődéstörténész professzor, az MTA Könyvtár és Információs Központ főigazgatója,

az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának tagja **Egy európai magyar politikai elit** címmel.

[Bővebben:](#)

Külhoni magyar kutatók részvételével rendezték meg december 6-7-én Veszprémben az **Ausztria és Magyarország a dualizmus válságától a versailles-i békerendszerig – kihívások és válaszok** című nemzetközi konferenciát.

[Bővebben:](#)

December 8-án Nyomkövetés 4. címmel **irodalomtudományi műhelykonferenciát** rendeztek Zentán.

[Bővebben:](#)

A vajdasági magyarok eszme- és politikatörténete (1945-1989) címmel rendeztek tudományos konferenciát Újvidéken december 8-án.

[Bővebben:](#)

December 11-én Zürichben tartott előadást **Vasáros Zsolt** építészmérnök, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem tanszékvezető docense **Panel-lakás Magyarországon.** Meddig, hogyan, miből, miért? címmel.

[Bővebben:](#)

December 12-13-án Kolozsváron

12. oldal

tartott előadásokat **Szarka László** történész, az MTA BTK Történettudományi Intézetének tudományos főmunkatársa **Kisebbségi magyar közösségépítés a két világháború közötti Csehszlovákiában, illetve T. G. Masaryk „új Európa” terve és a csehszlovák államalapítás 1918-ban** címmel.

[Bővebben:](#)

Mikrobiológiai előadássorozat tartottak Csíkszeredában december 12-14. között az Eötvös Loránd Tudományegyetem oktatói.

[Bővebben:](#)

Klassz! Új közelítések a klasszikus magyar irodalomhoz és színházhoz

címmel rendeztek műhelykonferenciát Kolozsváron december 14-én.

[Bővebben:](#)

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

20 éves jubileumát ünnepelte a Maribori Egyetemen **Kolláth Anna** nyelvészprofesszor, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Életének 76. évében **elhunyt Filep Emőd** fizikus, a Sapiencia Erdélyi Magyar Tudományegyetem nyugalmazott oktatója, tiszteletbeli professzora, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Szobrot állítottak Beregszászban **Szikura József** botanikusnak, a biológiai tudományok doktorának, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola volt rektorának.

[Bővebben:](#)

Emléktáblát avattak a felvidéki Csetneken **Szontagh Gusztáv** filozófus, akadémikus, a város szülötte tiszteletére.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

420 esztendeje született a szépeességi Késmárkon **Augustini ab Hortis Keresztély természettudós**, aki botanikával és ásványtannal foglalkozott.

[Bővebben:](#)

355 évvel ezelőtt született Erdély polihisztor tudósa, **Köleséri Sámuel**. Ő volt a londoni Royal Society első magyar tagja.

[Bővebben:](#)

13. oldal

Kerek 300 éve született a felvidéki Rimaszombatban **Hatvani István matematikus**, természettudós, a debreceni

kollégium professzora.

[Bővebben:](#)

225 éve alakult meg Aranka György kezdeményezésére Marosvásárhelyen az **Erdélyi Magyar Nyelvvelő Társaság**.

[Bővebben:](#)

185 éve született a felvidéki Svedlőren **Soltz Vilmos kohómérnök**, a selmecebányai akadémia igazgatója,

az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület megalakítója.

[Bővebben:](#)

A felvidéki Rozsnyón született 185 éve **Pekár Imre gépészmérnök**, a malomipar és a közraktárügy fejlesztőmérnöke,

akadémikus.

[Bővebben:](#)

145 éve született a felvidéki Felsőolcsváron **Baradlai János (Breit) gyógyszerész**, gyógyszerész-történész, az Internationale

Gesellschaft für Geschichte der Pharmazie tagja.

[Bővebben:](#)

Aradon született 145 évvel ezelőtt **Pekár Dezső geofizikus**, a Geofizikai Intézet első igazgatója, akadémikus.

[Bővebben:](#)

A felvidéki Kispalugyán született 140 esztendeje **Massányi Ernő meteorológus**, csillagász, a Meteorológiai Intézet igazgatóhelyettese.

[Bővebben:](#)

A kárpátaljai Nagyszőlősön született 130 éve **Obermayer Ernő vegyészmérnök**, mezőgazdász, a szegedi

Növénytermesztési és Növénynevelési Kísérleti Állomás igazgatója, akadémikus.

[Bővebben:](#)

A székelyföldi Tusnádon született 125 évvel ezelőtt **Ábrahám Ambrus Andor zoológus**, ideghisztológus,

a szegedi tudományegyetem professzora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

A bányászati Nagybecskerekén született 120 esztendeje **Fialovszky Lajos geodéta**,

a geodéziai műszertan egyetemi oktatásának elindítója.

[Bővebben:](#)

14. oldal

Ungváron született 105 éve **Szénássy Barna matematikus**, tudománytörténész, a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem professzora. Megírta a magyar matematika történetét.

[Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK

Az **AHEA** – az Amerikai Magyar Tanárok Egyesülete – a hagyományos, 2019-ben 44. konferenciáját a Pittsburgh-i Egyetemen rendezi meg április 4-6. között **Identitás: magyar, európai, globális?** címmel.

A jelentkezési határidő: január 31.

[Bővebben:](#)

Az AHEA – az Amerikai Magyar Tanárok Egyesülete – meghirdeti a **Steven Béla Várdy ösztöndíjat**.

A pályázási határidő: január 31.

[Bővebben:](#)

2019. szeptember 12–13-án **Imreh István- emlékkonferenciát** rendeznek Kolozsváron születésének 100. évfordulója alkalmából.

A jelentkezési határidő: január 31.

[Bővebben:](#)

Fölkerült a világhálóra a **Debreceni Nyári Egyetem 2019. évi kurzuskínálata**.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

15. oldal

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele

2018/12. szám

Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök

Szerkesztő: Kálóczy Katalin

1112 Budapest, Budaörsi út 45.

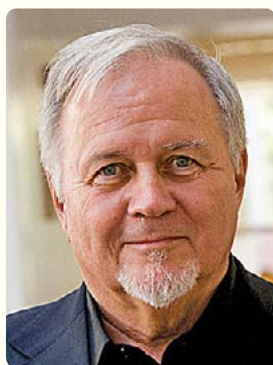
mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők
az MTA [honlapján](#).

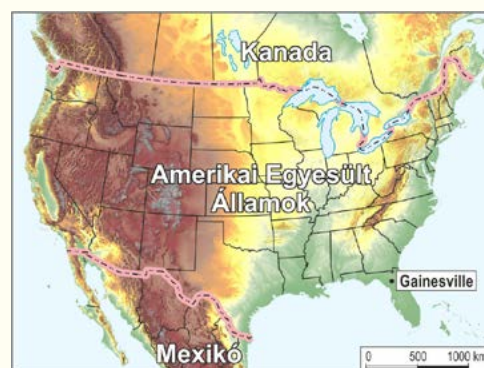
KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Bodor Miklós

(Szatmárnémeti, 1939. február 1.)

*a Magyar Tudományos Akadémia
külső tagja*

Nicholas (Miklós) Bodor was born in Szatmárnémeti (now Satu Mare) on 1. February 1939. He attended the Hungarian Boys College (now Kölcsey Ferenc Főgimnázium), where he was considered a prodigy. He was accepted to the Bolyai University in Transylvania at the age of 15 and received his BS/MS degree in Organic Chemistry in 1959 and his PhD/Doctor in Chemistry degrees in 1965 from the University of Babeş–Bolyai, Cluj and the Romanian National Academy of Sciences. He was a Group Leader at the Pharmacochemical Research Institute in Romania until 1968, when he received a R. A. Welch Fellowship at the University of Texas in Austin. A year later he returned as he had promised, but when he was granted the second R. A. Welch postdoctoral fellowship, he left. In 1972

Bodor Miklós Szatmárnémetiben született 1939. február 1-jén. Az Állami Magyar Fiúliceumba (ma Kölcsey Ferenc Főgimnázium) járt, ahol csodagyerekeknek tekintették. A kolozsvári Bolyai Egyetem kutató kémia szakára vették föl 15 éves korában. Szerves kémiából diplomázott 1959-ben a kolozsvári Bolyai Egyetemen, 1965-ben már a Babeş–Bolyai Tudományegyetemen és a Román Tudományos Akadémián szerzett PhD/Akadémiai Doktor fokozatot. 1969-ig a kolozsvári Gyógyszerészeti Kutatóintézetben volt csoportvezető, ekkor R. A. Welch-ösztöndíjat kapott Austinba, a Texas Egyetemre, ahol kvantum kémiai kutatásokat végzett. Egy év múlva hazatért, mert ígéretet tett erre, de amikor másodszor is megkapta az R. A. Welch posztdoktori ösztöndíjat, már nem tért vissza

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

II. oldal

he became a Senior Research Scientist at ALZA Laboratories in Lawrence, Kansas, which later became INTERx Research Corporation, where he was Director of Research, as well as an Adjunct Professor at the University of Kansas until 1978. He joined the University of Florida in Gainesville in 1979 as Professor and Chairman of the Medicinal Chemistry Department. He was promoted to Graduate Research Professor of the university in 1983. He is the Executive Director of the Center for Drug Discovery in the College of Pharmacy. He also held appointments as Affiliate Graduate Research Professor in the Department of Chemistry in the College of Liberal Arts and the Department of Ophthalmology in the College of Medicine at the University. During his tenure at the University of Florida, he has supervised the training of more than 50 doctoral students and over 100 postdoctoral level research associates and fellows – among them 26 Hungarians. In November 1999, he took a leave of absence from his academic posts at UF to accept a position as Senior Vice President of Basic Research and Drug Discovery at the IVAX Corporation. He served as Chief Scientific Officer of the IVAX Corporation, Managing Director of the IVAX Drug Research Institute, Budapest, Hungary, as well as President of the IVAX Research Institute until October 2005, when he returned to the University of Florida as Graduate Research Professor and

Romániába. 1972-ben először főkutató, majd rövidesen tudományos igazgató lett a Lawrence, Kansasban működő ALZA (később INTERx) vállalatnál és társprofesszor a Kansas Egyetemen, 1978 végéig.

1979-ben meghívták a gainesville-i Florida Egyetemre tanszékvezető professzornak, az orvosi kémia szakra. 1983-ban megkapta a legmagasabb egyetemi fokozatot, Graduate Research professor lett. 1986-ban az általa alapított Gyógyszerfejlesztési és Tervezési Intézet ügyvivő igazgatója lett, és társprofesszor az orvosi (szemészeti) és a kémia karokon. Az évek során az egyetemen több mint 50 doktoranduszt képzett és 100 felett volt a doktorátus utáni – köztük 26 magyar – munkatársainak száma. 1999 novemberében az egyetem határozatlan idejű szabadságra engedte, a Miamiiban székelő IVAX vállalat tudományos alelnöke, majd vezető tudományos igazgatója, főtudósa (Chief Scientific Officer) lett. Ugyanakkor elfogadta az IVAX tulajdonában lévő budapesti Gyógyszerkutató Intézet ügyvezető igazgatói állását is. 2005 végén visszatért a Floridai Egyetemre. Jelenleg (aktív) Graduate Research professor emeritus, és az általa 2006-ban alapított Bodor Laboratories-ban dolgozik fiával és lányával együtt a Florida állambeli Miamiiban.

Fő kutatási területe a biztonságos terápiás indexű új gyógyszerek tervezése, az új

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

III. oldal

Executive Director of the Center for Drug Discovery. Now he is Graduate Research Professor Emeritus (active). In 2006 he founded Bodor Laboratories in Miami, Florida, where he still works with his son and daughter.

Dr. Bodor's main research interests include design of drugs with improved therapeutic indexes, design of new chemical delivery systems, computer-assisted drug design, drug transport and metabolism, and theoretical and mechanistic organic chemistry. He has published more than 525 research articles, has over 250 patents, and is on the editorial boards of numerous international scientific journals. He is the author of the book *Retrometabolic Drug Design and Targeting*, with co-author Peter Buchwald, his doctoral student and the son of his best college friend. (John Wiley & Sons, ISBN 978-0-470-94945-0, 405 pp, 2012). An internationally recognized leader in drug discovery, design and delivery, he has introduced revolutionary, general, systematic, comprehensive drug design and drug targeting concepts known as retrometabolic drug design approaches. These methodologies combine structure-activity (SAR) and structure metabolism (SMR) relationships to increase efficacy and eliminate undesirable side effects, thus maximizing the therapeutic index of the new drugs. There are two complimentary, but distinctly different concepts in the retrometabolic design, the (i) chemical delivery systems (CDS)

kémiai szállító rendszerek tervezése, a számítógépes gyógyszertervezés, a gyógyszertranszport és metabolizmus, továbbá az elméleti és mechanikus szerves kémia. A fenti témákban több mint 525 tudományos dolgozatot közölt, és 250-nél több szabadalma van. Számos nemzetközi tudományos folyóirat szerkesztőbizottsági tagja. A *Retrometabolic Drug Design and Targeting* című könyv szerzője, amelynek társszerzője Buchwald Péter, az egyik doktorandusza, aki mellesleg legjobb ifjúkori barátjának a fia. Nemzetközileg elismert vezető tudós, ő vezette be a forradalmi újdonságnak tekinthető retrometabolikus gyógyszertervezési módszereket. Ezek a tervezés során egybefogják a szerkezethatás (SAR) és a szerkezet-metabolizmus (SMR) összefüggéseket, az új gyógyszernek így jó a hatása, de jelentős mértékben csökkent a mellékhatása, a betervezett metabolizmus eredményeként.

A retrometabolikus tervezés két ellentétes, de egymást kiegészítő módszercsoportból áll, (i) kémiai irányított rendszerek (CDS) és (ii) lágú gyógyszerek (SD).

A CDS egy speciálisan felépített inaktív molekula, amelyik betervezett többlépcsős enzimátikus átalakuláson megy át, amelynek eredménye, hogy az eredetileg eldugott aktív komponens csak a célszervbe jut el vagy ott feldúsul.

A SD egy új aktív molekula, amelyik terápiás feladata után a betervezett metabolizmus (kívánatosan hidrolitikus)

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

IV. oldal

and (ii) soft drugs (SD) approaches. In general, a CDS is initially inactive, but by design, is enzymatically activated stepwise to produce the active drug only (or preferentially) at the target site/organ. At the other end of the retrometabolic drug design loop are the soft drugs. A SD is an active new drug, designed in such a way to be deactivated in a predictable and controllable way after it achieves its therapeutic role.

A striking example of a CDS is the brain targeting of drugs based on a redox system, such as 1,4-dihydrotrigonelline \leftrightarrow trigonelline salt. The structurally similar, ubiquitous $\text{NAD}^+ \leftrightarrow \text{NADH}$ redox coenzyme system assures oxidation of the initial lipophilic drug targeter conjugate to the hydrophilic, inactive quaternary form, which due to the unique architecture of the blood-brain barrier (BBB), is 'locked-in' the brain, but is quickly eliminated from the whole body. Further enzymatic liberation of the drug takes place essentially only in the brain, in a sustained manner. The novelty and importance of this approach led to having first applications published in *Science* in 1975, 1981 and 1983. Its later extension to the targeted brain delivery of neuropeptides (*Science* 1992) was listed by the Harvard Health Letter, as one of 1992's top 10 medical advances.

Among the soft drugs, the soft steroid Loteprednol Etabonate, designed, patented and developed by Dr. Bodor, is on the

szert hatástalanodik.

A CDS kiváló példája egy általános módszer a gyógyszerek agyba irányítására, ami a dihidrotrigonellin \leftrightarrow trigonellin+ redox rendszert (a $\text{NADH} \leftrightarrow \text{NAD}^+$ koenzim rendszer analógja) mint irányítót (T) alkalmazza. A lipid oldékony gyógyszer-T (G-T) könnyen bejut az agyba, ahol felvesz egy pozitív töltést (G-T+), így az agy-vér-gát (BBB) tulajdonsága miatt 'bezáródik', miközben a test többi részéből kiürül. A bezárt, még mindig inaktív G-T+ egy másik enzimatikus folyamat bont, így csak az agyban aktivizálja a gyógyszert. E módszer újdonságát és fontosságát mutatja, hogy az első alkalmazásokat az 1975., 1981. és 1983. években a *Science* folyóirat közölte. A módszer alkalmazását neuropeptidekre (*Sciens* 1992) a Harvard Health Letter az 1992. év 10 legfontosabb orvosi eredményei közé sorolta.

A lágy gyógyszerek (SD) közül az általa tervezett lágy szteroid, a Loteprednol Etabonate 1998-tól jelen van az amerikai és a világpiacon. Egy 2018-ban megjelent független összefoglaló cikk az utóbbi húsz év klinikai alkalmazási eredményeit vizsgálta. A több mint 90 millió eset alapján a LE kiválóan jó hatását és a hasonló szerkezetekre jellemző mellékhatások (zöld és szürke hályog) teljes hiányát emelte ki. A legfrissebb eredmények közül kiemelendő a Sofpironium Bromide, szintén Bodor professzor találmánya, egy lágy

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

V. oldal

market in the US and other countries since 1998. A 2018 review article “Loteprednol Etabonate for inflammatory conditions of the anterior segment of the eye: twenty years clinical experience with a retrometabolically designed corticosteroid” emphasizes its versatility and safety, based on some 90 million prescriptions. Most recently, Sofpironium Bromide, a soft anticholinergic invented by Dr. Bodor is currently completing final clinical development (Phase III) in the US and Japan, for the treatment of hyperhidrosis (an unmet need). Many other drugs designed based on retrometabolic concepts are in advanced clinical development or already introduced to the market. Mavenclad, an oral drug treating multiple sclerosis, based on Dr. Bodor’s patents, was approved in 2017 for marketing in the EU and other countries. The first animal and clinical studies were completed at the Institute for Drug Research, Budapest, Hungary. The progress in these various related fields has been reviewed biennially at an international series of symposia Dr. Bodor founded in 1997 entitled, The Retrometabolism Based Drug Design and Targeting Conference. He organized a total of ten of these meetings between 1997 and 2015 and in addition to Florida, the venues have included Japan, Hungary and Austria. In addition, he has been an invited speaker for more than 425 national and international symposia and

antikolinerg anyag, amelyik a végső (harmadik fázis) klinikai fejlesztés alatt van 2018. június óta, mind az USA-ban, mind Japánban, a hiperhidrózis (egy kielégítetlen szükséglet) kezelésére. Várhatóan 2020-ban kerül piacra. Világszerte sok vállalat alkalmazta/alkalmazza a retrometabolikus módszereken alapuló gyógyszertervezést és fejlesztést. Több új lágy gyógyszer így már piacra került vagy előrehaladott klinikai fázisban van.

Tavaly (2017) ősszel az Európai Unió 28 országában és máshol is piacra került egy Mavenclad nevezetű gyógyszer a multiplex szklerózis orális kezelésére, ami Bodor professzor szabadalmára épült. Az első állat- és klinikai kísérleteket a budapesti Gyógyszerkutató Intézetben végezték el.

A fenti kutatási területek fejlődésének követésére 1997-ben elindított egy kétévenként megrendezésre kerülő szimpóziumsorozatot The Retrometabolism Based Drug Design and Targeting Conference címmel. 1997 és 2015 között összesen tíz konferenciát szervezett, Floridán kívül Japánban, Magyarországon és Ausztriában. Meghívott előadó volt több mint 425 nemzeti és nemzetközi szimpóziumon és konferencián, több előadás-sorozatot tartott különböző egyetemeken (Hoechst-Roussel Lectureship in Chemistry, Somerville NJ, 1983; Hoshi University Diploma, Tokyo Japan, 1983; Bombay College of

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

VI. oldal

special lectures, and has given several lectureships: Hoechst-Roussel Lectureship in Chemistry, Somerville NJ, 1983; Hoshi University Diploma, Tokyo Japan, 1983; Bombay College of Pharmacy Silver Medal, Bombay India, 1984; Nichols Distinguished Symposium, American Chemical Society, Tarrytown NY, 1986; Sigma Xi Lectureship, 1987; University of Saskatchewan College of Pharmacy, Canada, 1998; The Högyes Lecture, Semmelweis University, Budapest, 2000. He was also a visiting professor in Egypt (1984) and Japan (1995). He was a Member of the Board of Directors, ALCHEM Laboratories Corp.; 1997-2015 (from inception, to sale to another entity); Chairman, Policy Committee of the Florida Center for Heterocyclic Compounds; Member, Board of Trustees; ARKAT-USA; Consultant, advisor or Board of Directors member for numerous major pharmaceutical companies and law firms (Taft Law, Schering-Plough, ONO Pharmaceutical Co., Otsuka Pharmaceutical Co., Xenon Vision, Inc., Pharmatec Inc., Pharmos Corp., Oculis, Inc., Helene Curtis, Inc., etc.) and Principal Investigator of a large number of National Institutes of Health research grant awards. Professor Bodor is an elected Fellow of the Academy of Pharmaceutical Sciences (1983), American Association of Pharmaceutical Scientists (1986), American Association for the Advancement of Science (1989), and American College

Pharmacy Silver Medal, Bombay India, 1984; Nichols Distinguished Symposium, American Chemical Society, Tarrytown NY, 1986; Sigma Xi Lectureship, 1987; University of Saskatchewan College of Pharmacy, Canada, 1998; The Högyes Lecture, Semmelweis Egyetem, Budapest, 2000.) Vendégprofesszor volt Egyiptomban (1984) és Japánban (1995).

Az ALCHEM Laboratories Corp. igazgatótanácsi tagja volt (létrejöttétől eladásáig), a Heterociklikus Vegyületek Floridai Központja Vezető Bizottságának elnöke, az ARKAT-USA kuratóriumi tagja, konzulense és tanácsadója sok más gyógyszerészeti és jogi társaság igazgatótanácsának (Taft Law, Schering-Plough, ONO Pharmaceutical Co., Otsuka Pharmaceutical Co., Pharmatec Inc., Pharmos Corp., Xenon Vision, Inc., Oculis, Inc., Helene Curtis, Inc., etc.). Nagyszámú a NIH által adományozott grant vezető kutatója.

Jó néhány akadémia és tudományos társaság választott tagja, mint APS (Amerikai Gyógyszerészeti Akadémia, 1983), AAPS (Amerikai Gyógyszertudósok Társasága, 1986), AAAS (Amerikai Tudományfejlesztési Társaság, 1989), ACCP (Amerikai Klinikai Farmakológiai Kollégium, 1991). Tiszteletbeli tagja a Magyar Kémiai Társaságnak (1988) és a Pánhellén Gyógyszertársaságnak (1989). 1997-ben a Glaxo Wellcome Dermatológiai Tanácsadó Testületének, 2002-ben a World Innovation Foundation tagjává

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

VII. oldal

of Clinical Pharmacology (1991). He is also an Honorary Member of the Hungarian Chemical Society (1988) and the Panhellenic Society of Pharmacists (1989). In 1997 he became elected member of the Dermatology Advisory Board Glaxo Wellcome and in February 2002, he was elected a Fellow of the World Innovation Foundation, and in 2005 Fellow of the Council of Human Dignity.

Among other honors, Dr. Bodor has been named The 1984 Florida "Scientist of the Year" and received the first AAPS Research Achievement Award in Medicinal and Natural Product Chemistry in 1988, as well as the APhA Research Achievement Award in Pharmaceutical and Medicinal Chemistry in 1989. In 1994 he was named the first recipient of the Nagai Foundation Tokyo International Fellowship. He was named by the American Chemical Society as the 1996 recipient of the Leo Friend Award in recognition of his article entitled, "Design of Biologically Safer Chemicals", published in Chemtech, October 1995. He is the first College of Pharmacy faculty member to receive a Professorial Excellence Award, given by the University of Florida in 1996. The AACP (American Association of the Colleges of Pharmacy) selected Dr. Bodor as the recipient of the 1997 Volwiler Research Achievement Award. In April 2000, he was named the V. Ravi Chandran Professor in Drug Design and Targeting of the UF College of Pharmacy, the first recipient of this

választották.

Számos elismerésben és kitüntetésben részesült, köztük „Florida 1984. évi Tudósa”, az AAPS első Gyógyszerkémiai Tudományos Díja (1988), az APhA Orvosi és Gyógyszerkémiai Díja (1989). 1994-ben elsőként kapta meg a Nagai Foundation nemzetközi díját, 1996-ban szintén elsőként megkapta az Amerikai Kémiai Társaság (ACS) Leo Friend Díját az 1995 októberében a Chemtech-ben publikált Design of Biologically Safer Chemicals című tanulmányának elismeréseként. A Gyógyszerészeti Karon elsőként kapta meg a Floridai Egyetem Professorial Excellence Díját 1996-ban, 1997-ben az Amerikai Gyógyszerészeti Egyetemek Kollégiuma (ACCP) öt tüntette ki a Volwiler Tudományos Díjjal, 2000-ben a Floridai Egyetem Gyógyszerészeti Karának első V. Ravi Chandran professzora lett. 2007-ben az Amerikai Gyógyszertudósok Társasága (AAPS) neki ítélte az AAPS legmagasabb díját, „Distinguished Pharmaceutical Scientist” (Kiváló Gyógyszerész Tudós) lett. 2012-ben beiktatták az Amerikai Kémiai Társaság Orvosi Kémia „Hall of Fame” (Hírességek Csarnoka) tagjaként. 2003-ban a Floridai Egyetemről nyugdíjba vonult, ekkor kapta meg a „graduate research professor emeritus” címet, de továbbra is aktív tagja a Gyógyszerészeti Karnak, többek között a (2007-ben alapított) Nicholas Bodor Professor in Drug Discovery professzúra és

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

VIII. oldal

endowed professorship. An honorary Doctor of Science degree was conferred upon Dr. Bodor by the University of Florida in 2005. In 2007, the American Association of Pharmaceutical Scientists awarded Dr. Bodor with the Distinguished Pharmaceutical Scientist Award. Dr. Bodor was inducted into the American Chemical Society's Hall of Fame, Medicinal Chemistry Division in August 2012. He received the title "Graduate Research Professor Emeritus" upon his retirement from the University of Florida in 2003 and remains an active part of its College of Pharmacy through, among other things, a Distinguished Professorship named the Nicholas Bodor Professor in Drug Discovery (established in 2007) and the Nicholas Bodor Distinguished Lectureship (introduced in 2014).

In addition to the honors above, Dr. Bodor has received the highest levels of recognition from his home country of Hungary for his scientific achievements and leadership of the Budapest-based Institute for Drug Research. In 1989 he received an honorary Doctor of Science degree from the Technical University of Budapest, and then was awarded the Doctor Honoris Causa degree from the Medical University of Debrecen in 1990. In 1995 he was elected to the Hungarian National Academy of Sciences. In 2004 he was awarded the Gold Cross of Merit of the Hungarian Republic and in 2010 he received the prestigious Fabinyi Prize of

a (2014-ben indult) Nicholas Bodor Distinguished Lectureship révén. A fenti elismerések mellett hazájában is a legmagasabb kitüntetésekkel ismerték el Bodor professzor tudományos eredményeit és a Gyógyszerkutató Intézetben végzett munkáját. 1989-ben a Budapesti Műszaki Egyetem díszdoktora lett, 1990-ben pedig a Debreceni Orvostudományi Egyetem adományozta részére a Doctor Honoris Causa címet. 2004-ben megkapta a Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztjét, 2010-ben pedig a Magyar Kémiai Társaság Fabinyi-díját. Ezt a díjat olyan, Magyarország határain kívül élő tudósoknak adományozzák, akik eredményeikkel a Magyar Kémiai Társaság hírnevét is növelik. A díjátadó ünnepség után Bodor professzor 800 fős hallgatóság előtt tartott plenáris előadást, annak tiszteletére, hogy az ENSZ a 2011-es évet A kémia nemzetközi évének nyilvánította. 2011-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjével tüntették ki. Több írás jelent meg Bodor professzor kutatásairól és életéről, életrajza Biography of Nicholas Bodor címmel megjelent az Amerikai Kémiai Társaság honlapján (www.acsmedchem.org/?nd=Bodor), a Hall of Fame-be iktatásának elismeréseként. Professor Alexandru Balaban professzor Nicholas Bodor: A Chemist from Transylvania in the American Chemical Society's Hall of Fame," (Nicholas Bodor: egy erdélyi kémikus az Amerikai Kémiai Társaságban, Revista de Chimie, 67(9),

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

IX. oldal

the Hungarian Chemical Society (HCS), which is given to scientists living outside Hungary whose outstanding scientific accomplishment have contributed to the reputation of the HCS. Following the award presentation, Bodor delivered a plenary lecture to 800 participants in honor of the United Nation's designation of 2011 as The International Year of Chemistry. In August 2010 at the national celebration of Hungary's over 1,000 years' statehood and its canonized first king, St. Stephen, Dr. Bodor was awarded at the Hungarian Parliament, the Commander's Cross of the Order of Merit of the Hungarian Republic, a prestigious award of civil merit. Several publications are available on professor Bodor's research and life: Biography of Nicholas Bodor published on the website of the American Chemical Society at www.acsmedchem.org/?nd=Bodor in recognition of his 2012 induction to their Hall of Fame (Medicinal Chemistry Division), and "Nicholas Bodor: A Chemist from Transylvania in the American Chemical Society's Hall of Fame," by Prof. Alexandru Balaban, *Revista de Chimie*, 67(9), 1655-1657 (2016). Sándor Kiss's book *Szatmárnémetitől a viághírig*, (From Szatmárnémeti, Transylvania to World Fame) was published in 2011 and was shown in his alma mater, the Kölcsey Ferenc Főgimnázium in Satu Mare and by the Kolozsvár Társaság in Cluj-Napoca. An interview made in Berce

1655-1657 (2016) címmel. Kiss Sándor könyve, a Szatmárnémetitől a világhírig 2011-ben jelent meg, a könyvet alma materében, a Kölcsey Ferenc Főgimnáziumban és a Kolozsvár Társaságban is bemutatták. Életrajzok – Prof. dr. Bodor Miklós gyógyszertervező címmel olvasható a 2017. decemberében Bercelen készült interjú <https://www.phoenix.hu/hu/elettoertenetek/prof-dr-bodor-miklos-gyogyszertervezo/>. (Bodor professzor és felesége 1999-ban megvásárolta és felújította a berceli volt Bene-Teichmann, mostani nevén Bodorkastélyt, amely tudományos események színtere is volt.) 1995-ben a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották a Kémiai Tudományok Osztályában. Székfoglaló előadását 1995. november 14-én tartotta Retrometabolizmuson alapuló gyógyszertervezés elmélete és gyakorlata címmel.

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

X. oldal

2017 titled *Élettörténetek* – Prof. dr. Bodor Miklós gyógyszertervező is available at <https://www.phoenix.hu/hu/elettoertenetek/prof-dr-bodor-miklos-gyogyszertervezo/> (Professor Bodor and his wife bought in 1999 and renovated the former Bene-Teichmann Castle (a national heritage built around 1680) now named Bodor Castle in Bercel, which also hosted scientific events.)

In 1995 Nicholas Bodor was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Chemical Sciences. He read his inaugural speech *Retrometabolizmuson alapuló gyógyszertervezés elmélete és gyakorlata* on 14 November 1995.

We asked three questions to Professor Miklos Bodor. The questions and his short answers follow.

1. Hungary is very proud of its «grey matter», scientific performance is considered one of the country's most important results. How important do you think Hungary is in the scientific world of the 21st century?

Miklos Bodor: I should mention in advance that I cannot be quite impartial – it is obvious that I am proud of and

Három kérdést tettünk föl Bodor Miklós professzor úrnak. A kérdéseket és a válaszokat az alábbiakban közöljük.

1. Magyarország nagyon büszke a szürkeállományára, a tudományos teljesítmény az ország egyik legfontosabb eredményének számít. Hogyan ítéli meg Magyarországnak a 21. századi tudomány világában betöltött szerepét?

Bodor Miklós: Előrebocsátom, hogy nem vagyok teljesen objektív, így nyilván nagyon sokra tartom, és büszke vagyok

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

XI. oldal

appreciate the scientific results and intellectual contributions of Hungarians. It is not only the Hungarian Nobel laureates as Hungarian scientists are present all over the world, at the majority of universities – the talent, commitment and achievements of Hungarians are well-known. Accomplishments in physics, chemistry and mathematics have been the most significant.

2. A great number of excellent Hungarian scientists live and work outside Hungary. What do you think of your national and professional identity with reference to your scientific career?

Miklos Bodor: As for me, I arrived in America 50 years ago, on 6 November. Since then I have been all over the world but I have always been considered a Hungarian scientist living in America, and I always lay great stress on my origin. I have had several doctoral students from different parts of the world, who know that I am Hungarian, and for this reason they become interested in Hungary and a number of them have visited the country.

3. We live in a changing world facing problems unknown earlier. Which areas of research can meet the most urgent demands of our days?

Miklos Bodor: I am most interested in medical treatment – I think this is the most

Magyarország és a magyarok tudományos eredményeire, a magyar hozzájárulásokra a világ intellektuális értékeihez. Nem csak a magyar Nobel-díjasokról beszélek, hiszen a világ minden részében, az egyetemeken többségében található magyar tudósok. Így szinte mindenütt tudatosodott a magyarok tehetsége, szorgalma és eredményei. Fizikai, matematikai és kémiai eredményeink a legfontosabbak.

2. Sok magyar tudós él és dolgozik Magyarország határain kívül. Milyen összefüggést lát nemzeti/etnikai hovatartozása és tudományos pályafutása között?

Bodor Miklós: Magamról szólva, november 6-án volt 50 éve, hogy Amerikába jöttem. Az egész világot bejártam, de mondhatom, mindenütt magyar tudósként tartanak számon, aki Amerikában él. Én aktívan támogatom is ezt, kihangsúlyozom eredetemet. Nagyon sok doktoranduszt képeztem a világ majd minden részéről, akik tudják, hogy én magyar vagyok, s e miatt érdeklődnek Magyarországról, sokan e miatt meg is látogatták.

3. Változó világunkban korábban ismeretlen problémákkal szembesülünk. Véleménye szerint melyik tudományterület kutatásai adhatnak leginkább választ korunk legégetőbb kérdéseire?

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

XII. oldal

important question. Unfortunately, a great number of diseases are still incurable. Development is slow but I am optimistic. In addition I have always been interested in nuclear physics, in this field we can see giant achievements. Remembering my university studies, we learnt only protons, electrons, neutrons and photons – now we live in a quite different world. However, progress has been the highest in communication – we can speak to anybody, moreover we can see anybody all over the world, which is near to magic, far beyond Harry Potter's world. I do not intend to get involved in political issues, but I think we shall face big problems concerning population and migration.

Bodor Miklós: Végül mit tartok fontosnak? Elsősorban a gyógyítás érdekel, azt tartom nagyon fontosnak. Sajnos nagyon kevés betegséget tudunk még ténylegesen gyógyítani. A fejlődés elég lassú, de én optimista vagyok. E mellett mindig érdekelt az atomfizika, ahol óriási eredmények születtek. Ha visszagondolok egyetemi éveimre, csak a proton, az elektron, a neutron és a foton voltak ismertek, most már más világban élünk. De a legnagyobb fejlődést én a kommunikációban látom. Hogy bárkivel beszélhetünk a világon, sőt láthatjuk is őket, ez már a csodákat, varázslatot súrolja. Több mint Harry Potter világa. Nem akarok politikai dolgokba belemenni, de a népesedés és migráció nagy probléma.

Contact

Bodor Laboratoires Inc.
FL 33137 Miami, 4400 Biscayne
Boulevard
US
Tel.: +1 305 5718490
Fax: +1 305 5718492
E-mail: nsbodor@bodorlabs.com
bodor@cop.ufl.edu

Kapcsolat

Bodor Laboratoires Inc.
FL 33137 Miami, 4400 Biscayne
Boulevard
US
Tel.: +1 305 5718490
Fax: +1 305 5718492
E-mail: nsbodor@bodorlabs.com
bodor@cop.ufl.edu

